

Безпека особи в умовах ведення бойових дій

У посібнику приділено увагу питанням безпеки особи в умовах ведення бойових дій, особливостям надання постраждалим першої медичної, психологічної, інформаційної допомоги. Розкрито зміст правового режиму воєнного стану, повноваження представників правоохоронних, державних органів та військових службових осіб щодо його забезпечення.

Розглянуто питання відповідальності військовослужбовців за окремі правопорушення, вчинені під час дії правового режиму воєнного стану та в бойовій обстановці. Окрему увагу авторами приділено питанням фізичної безпеки особи під час ведення бойових дій, особливостям надання постраждалим першої медичної, психологічної, інформаційної допомоги за відсутності відповідних фахівців.

Наведено перелік міжнародних організацій, які здійснюють гуманітарну підтримку осіб, постраждалих в умовах ведення бойових дій, їхні контакти і адреси в Україні та країнах Європейського співтовариства.

Видання буде корисним для усіх категорій користувачів, надавши кожному можливість отримати необхідну інформацію.

БЕЗПЕКА ОСОБИ в умовах ведення бойових дій

Науково-практичний посібник

*За загальною редакцією
кандидата юридичних наук, доцента*

*М. С. Туркота,
кандидата юридичних наук
С. В. Шмалені*

УДК 614.8:355.48](477-651.2:470-651.1)

Б40

Безпека особи в умовах ведення бойових дій: наук.-практ. посіб. / Туркот М.С., Шмаленя С.В., Харитонов С.О., Столітній А.В., Ганова Г.О., Єні О.В., Лазукова О.В., Баулін О.В., Бевзюк І.М., Балан М.В. та ін.; за ред. канд. юрид. наук, доцента М.С. Туркота., канд. юрид. наук С.В. Шмалені. – Київ: Норма права, 2023. 184 с.

ISBN 978-617-7850-78-5

У посібнику приділено увагу питанням безпеки особи в умовах ведення бойових дій, особливостям надання постраждалим першої медичної, психологічної, інформаційної допомоги.

Розкрито зміст правового режиму воєнного стану, повноваження представників правоохоронних, державних органів та військових службових осіб щодо його забезпечення. Розглянуто питання відповідальності військовослужбовців за окремі правопорушення, вчинені під час дії правового режиму воєнного стану та в бойовій обстановці.

Окрему увагу авторами приділено питанням фізичної безпеки особи під час ведення бойових дій, особливостям надання постраждалим першої медичної, психологічної, інформаційної допомоги за відсутності відповідних фахівців.

Наведено перелік міжнародних організацій, які здійснюють гуманітарну підтримку осіб, постраждалих в умовах ведення бойових дій, їхні контакти і адреси в Україні та країнах Європейського співтовариства.

Видання буде корисним для усіх категорій користувачів, надавши кожному можливість отримати необхідну інформацію.

УДК 614.8:355.48](477-651.2:470-651.1)

ISBN 978-617-7850-78-5

© Колектив авторів, 2023

© Норма права, 2023

ЗМІСТ

Передмова	5
Перелік умовних скорочень	7
1. Правові режими в умовах збройного конфлікту	8
1.1. Збройний конфлікт: поняття, види, правове регулювання	8
1.2. Ретроспективний аналіз запровадження в Україні надзвичайних правових режимів в умовах збройних конфліктів	13
1.3. Правовий режим воєнного стану: загальна характеристика запроваджуваних заходів та обмежень	15
2. Повноваження працівників правоохоронних та інших державних органів, військовослужбовців із забезпечення правового режиму воєнного стану	18
3. Кримінальна відповідальність за окремі кримінальні правопорушення, вчинені військовослужбовцями	46
4. Фізична безпека особи під час ведення бойових дій	77
4.1. «Тривожна валіза»	77
4.2. Фізична безпека під час обстрілів із застосуванням стрілецької зброї	83
4.3. Заходи безпеки у разі нанесення ракетного та авіаудару, обстрілах із артилерійської зброї	88
4.4. Вибухова безпека	94
4.5. Перша медична допомога постраждалим	100
5. Психологічна допомога особам, постраждалим під час збройного конфлікту	107
6. Міжнародні та іноземні інституції, що надають гуманітарну допомогу громадянам України, які постраждали під час збройного конфлікту	124
6.1. Міжнародні гуманітарні та благодійні організації	125

Зміст

6.2. Установи ООН, залучені до вирішення гуманітарної кризи в Україні	150
6.3. Національні органи влади країн – членів ЄС у сфері надання тимчасового захисту та допомоги мігрантам	157
Список використаних і рекомендованих джерел	173
Відомості про авторів	180

Шановні колеги!

З часу набуття Україною незалежності тривалий період на теренах нашої держави панував мир. Водночас у квітні 2014 року на сході України розпочалася антитерористична операція, формат якої у 2018 році було змінено на операцію об'єднаних сил. Почав діяти правовий режим особливого періоду, який передбачав часткову мобілізацію¹.

Вторгнення військ РФ в Україну 24 лютого 2022 року супроводжувалося масштабними ракетно-бомбовими ударами по військових об'єктах та цивільній інфраструктурі міст і селищ нашої країни. Масове застосування потужної наступальної зброї призвело до численних жертв серед мирного населення, втратою людьми своїх домівок, потокам біженців, які були вимушені залишати райони ведення бойових дій, не маючи навіть самого необхідного.

З перших днів війни органами державної влади, волонтерами, громадськими організаціями України та країн Європейського співтовариства вживалися заходи з метою полегшення долі людей, які постраждали від початку воєнних дій. Зокрема в Україні та за її межами розпочали роботу та продовжують функціонувати пункти прийому біженців, видачі гуманітарної допомоги, розміщення постраждалих, надання медичних послуг тощо.

Триваючі бойові дії на території нашої держави, відомі та приховані мінні поля, значна кількість боєприпасів, вибухових пристроїв, що можуть спрацювати у будь-який час, використання під час обстрілів артилерії, реактивних систем залпового вогню, ракет різних модифікацій і дронів-камікадзе», окреслили необхідність самостійної підготовки кожної людини до можливих небезпечних для життя ситуацій, що пов'язані з війною, та на жаль, є її невід'ємною складовою.

Книга «Безпека особи в умовах ведення бойових дій» є одним з перших видань, що підготовлено з метою допомоги людям, які

---

¹ Про затвердження Указу Президента України «Про часткову мобілізацію»: Закон України від 17.03.2014 № 1126-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1126-18#Text>

Передмова

постраждали, або можуть наражатися на небезпеку під час війни.

Зокрема, у посібнику приділено увагу питанням фізичної безпеки особи в умовах воєнного конфлікту, особливостям надання постраждалим першої медичної, психологічної, інформаційної допомоги.

Розглянуто питання відповідальності військовослужбовців за окремі кримінальні правопорушення, вчинені під час дії правового режиму воєнного стану та в бойовій обстановці.

Наведено перелік міжнародних організацій, які здійснюють гуманітарну підтримку осіб, постраждалих під час ведення бойових дій, їхні контакти і адреси в Україні та країнах Європейського співтовариства.

Маємо надію, що видання буде корисним для усіх категорій користувачів, надавши кожному можливість отримати необхідну інформацію.

З повагою

Колектив авторів видання

Книги, які можуть вас зацікавити

Сугестивні технології маніпулятивного впливу

Тактична допомога пораненим на полі бою. Курс бойового медика

Самооборона в ближньому бою. Міська тактика для цивільних, правоохоронців та військових

Кишеньковий довідник піхотинця

Міни як вони є. Довідник по мінній безпеці. Частина перша

Боротьба з ударними БпЛА іранського та російського виробництва «Shahed-136» («Герань-2») та «Ланцет-2». Методичні рекомендації загальновійськовим...

Перейти до галузі права
Військове право

[Перейти на сайт](#) →